

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasútiak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 227.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Staubert József.

Szombat, április 8.

Görzöt nehéz ágyukkal
lövik az olaszok.

Budapest, április 7. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

A tengeremelléki harcvezetésen az ellenség tegnap délután élénkebb tűzvérségi tevékenységet fejtett ki és különösen a tolmeini hídtól ellen a tüzelés az éjén át is tartott. Görz város északi részére nehéz lövegek-ből lőttek. Adelsberg felett két olasz repülő jelent meg, akiknek egyike eredménytelenül bombákat dobott le. A tiroli határ területén több helyen kisebb harcok voltak. A Rauchkelei heggyerincen (a Monte-Christanotól északra) egy ellenséges osztag a legutóbbi napokban az egyik nyergen megvetette a lábát, ma éjjel azonban csapataink elűzték innen az ellenséget, egyszázhuszonkét olaszt, köztük két tisztet elfogtak és két gépfegyvert zsákmányoltak. A Sugana völgytől északra erősebb olasz osztagok megtámadták a Sanet-Oswaldnál levő állásainkat. Az ellenséget visszavertük, nagy veszteségeket szenvedett. Ugyanez volt a sorsa az olaszok támadási kísérletének a Ledro-völgy szakaszán. A Tonale-szorostól északra az olaszoknak néhány újabb épített árkát ma éjjel aknákkal szétromboltuk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert francia támadások
a Maas két partján.

Berlin, április 7. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Csapataink gondosan előkészített támadással heves harc után elfoglalták a St.-Elloitól délre fekvő angol tölcsérállásokat, amelyeket kanadai csapatok tartottak megszállva. Az Argonneokban Four de Paristól északra a francia robbantásokat rövid harcok követték. Az ellenséget, amely langvetőt használva nyomult előre,

gyorsan visszavertük. Többszörös ellenséges támadási kísérletek az Avocourtól északkeletre fekvő erdei állásaink ellen az első kezdésen, vagy valamelyes részletőréseken túl jutni nem tudtak. A Maastól keletre a Caillette erdőben sem tudták a franciák keresztül vinni támadási szándékukat a szilárdan birtokunkban levő erődítések ellen. Tüzérségünk a tervezett rohamra készen álló csapatokat hatatosan tűz alá fogta.

Keleti hadszíntér:

A Narocától délre meghiusítottunk helyi, de erős orosz támadásokat. Az ellenséges tüzérség a fő mindkét oldalán élénk tevékenységet fejtett ki.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Asszonyvásár.

Arad, április 7.

A városi muzeumba, ha az igazán össze akarja gyűjteni a háborús emlékeket, egy mozgó felvételt kellett volna csinálni az aradi vásárról, amelyet a világháború idején is, mint közönséges esztendőknél, a Judicavasárnapot megelőző pénteken kezdenek vala. Az irigyelt utókor azután szorakoztatnak ezen a látnivalón: vásár — férfiak nélkül. A háború második Judica vasárjának idejére katonának öltöztek már mind a férfiak: a keves alkalmatlanon kívül csak a férfiakon innét és túl levők voltak itthon. Az asszony jött be a faluról, miután a tanyát és a gyerekeket rábízta az emberes muszkára, akit többet ma ával a fogolytáborból kölcsön kapott. Az asszony állt a sátorokban és az ismerős zsidó vásáros felesége kiáltozta az eleven hirdetést: minden darab hét... vagy ennek is toiment az ára? Kinn a marnavásáron, sőt a lovak között is asszonyok veszekedtek egymással olyan dolog fölött, amire ezelőtt azt mondták: nem értahoz az asszony!... Mikor az ismerős boltba tértek, ott is a boltos helyett asszony-gazda fogadta őket. „Hát a maga ura is?”... „Az én uram is...” Womyniában, Dobordónál, Szerbiában, vagy éppen Szibériában. Azelett meg az is iurasa volt, ha a bakon asszony-személy hajtott: ma majanem valamennyi vásáros szekér ilyen volt.

Nem volt azért szomorú dolog ez, bárha mindenkinek a legszomorúbb dologra, a háborúra kellett gondolni, a mely más, igen sok rossz következtése és kára mellett ilyené fordítja a világ sorját. Az asszony-vásár nem volt az ügyetlen, leua, szorakozást kereső nők gyülekezete, hanem a dolgukra magukat betálató, egész embert jelentő teremtesek találkozója. És ez a vásár mutatta meg a többek között a nők értéket, önállóságot,

munkára termelt voltát. Feminista beszédek régen erősítettek, de megse olyan meggyőzően, hogy niheittunk volna benne: ezen a vásáron mindjárt látnivaló volt. És itt igazán nem volt idő gondolkodni azon, hogy hány grammal könnyebb a nők agyvelejének állaga, mint a férfiaké: itt csupa olyan asszonyt lehetett látni, a kik valamennyien el tudják vgezni azt a dolgot — bizonyosan odanaza, a gazdaságban, az iskolából álló műhely élén, a boltban, ép úgy, mint a városban, — a melyet a háború rájuk bízott.

Az asszonyvásárban pedig eszébe kellett jutni az embernek, hogy a fővárosok fényűző, a tetszelgesben mértéket nem találó asszonyai miatt immár társadalmi mozgalmakat kellett indítani, hogy azok bünei meg ne szegyenítsék a mai komoly korszakot. Észünkbe kellett jutni, hogy vannak asszonyok, akiknek nem lenet elég drága a divat, a ruha, az ékszer, a dísz; akik mintha keresnek az ellentétet a maguk feltűnő külseje és a férfiak csukaszurkése között; akik... minek vesztessünk meg szót rájuk? Az a no, a ki nem banja, na a maga fényűzést a férfiak éj-napos munkájával, agyat őrítő gondjaival, nem rejtett bűnével kellett megfizetni, az most nem banja, na a divatkodásának a világháború vere és lustje ad natertet. Ez ellen nem hasznai mozgalom, újságok, szentbeszéd és tekintélyek ítélete.

De ezek mégis a kivételek. Az ewig Weibliche, az igazi asszony megis ezek között volt, az asszonyvasárnak mindentelre rendű, paraszi és intelligens, de egytörmenen dolgozó asszonyai között, akik megérdemelnék, hogy a háború polgári érdemeinek elismerésére szant kitüntetések legtöbbjét közöttük osszak szet, mint

a kiknek szorgalma, öntudatos munkája, eddig ismeretlen dolgokba való beletanulása nélkül nehezebb lenne ezt a háborút viselni!...

Telefon és gyorsvonal visszaállítása.

(A városi közigazgatási bizottság akciója. — A főispán eredményes közbenjárása.)

Arad, április 7.

Arad, április 7.

Arad város közigazgatási bizottsága, amely ma délután Kintzig János főispán elnöklésével tartott ülést, a közönség által már régóta táplált reménykedés megvalósulását segítette elő. Mindenkiért, hogy Aradot eddig igen súlyos sérelem érte azáltal, hogy az interurbán telefont még mindig nem adták vissza a forgalomnak. A szünetelést természetesen találjuk, míg magasabb szempontok azt parancsolóvá tették. Azonban más vidéki városok már hónapokkal és hetekkel ezelőtt bekezdtek az országos forgalomba, csak Arad van belőle kikapcsolva, noha az okok más városokban sem mások, mint nálunk.

Ezt tette szóvá ma a közigazgatási bizottság ülésén Múlek Lajos dr. és a főispán — teljes elismerés illeti meg őt érte — már abban a helyzetben volt, hogy megnyugtató választ adhasson.

— Már a múlt héten megkerestem — mondotta — az illetékes tényezőket a telefonforgalom visszaállítására. A kérdés tárgyalás alatt van és azt hiszem, hogy kedvező elintézés néhány napon belül megtörténik.

A felzáruló és a bizottság tagjai közönnel vették tudomásul a főispán kijelentését.

Ugyancsak Múlek dr. hívta fel a bizottság figyelmét arra, hogy míg az ország többi fővonalain jár a gyorsvonal, az aradiak nélkülözni kénytelenek a forgalomnak ezt a fontos eszközét. Azt hiszi, hogy valamelyik személyvonat átalakításával gyorsvonattá segíteni lehetne a bajon. Kéri, hogy a bizottság keresse meg a kereskedelmi és iparkamarát, hogy támogatassa a bizottság feliratát, amelyet ez az üzletvetőség útján az igazgatósághoz küld.

A kamara nevében Varjassy Lajos dr. kijelentette, hogy a kamara úgy a gyorsvonalat, mint a telefon ügyében már felírt és csak a közérdeknek lenne hasznára, ha a közigazgatási bizottság a maga súlyával és támogatná a kamara lépését.

Egy igen súlyos anomália megszüntetéséért jár el a bizottság az üzletvezetőségnél. Tudniillik a vasuti utazáshoz szükséges igazolványok miatt van sok kellemetlenség a közönségnek.

A lapokban hetekkel ezelőtt megjelent az a hír, hogy Temesvárnak nem kell igazolvány és a csendőrség mégis leszállította az utasokat. A bizottság megkeresi az üzletvezetőséget, hogy utasítsa a vasuti pénztárt, hogy a jegyváltásnál minden utastól kérjen igazolványt és ha nem tudja felmutatni, akkor olyan utra, amelyhez igazolvány váltása kötelező, ne adjon a pénztár jegyet.

A bizottság végül örömmel vette tudomásul Tiszti Mór dr. főorvos jelentéséből, hogy a közegészségügyi viszonyok március hónapban igen

A központi hatalmak tették gazdaggá Romániát

(Száz millió aranyzaporulat a háború alatt. — Német győzelem a románok gazdasági érdeke.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, április 7.

Carp Péter lapja, a „Moldova”, amelynek eikkiról bizonyára beavatott helyről nyerek információkat és impressziókat is nyilván tárgyalagos szempontokon alapulnak, a következő jellemző képet festi Románia szükségességi állapotaival a nagy konfliktusokban:

— A tények nagyhatalma ledöntötte azt a szándékát, melyet a Bratianu-Constantina kormány nagy fáradsággal a központi hatalmak és közénk épített és lassanként — hűm — ama számos összeköttetéseknek, melyekben országunk lakosai a központi hatalmakkal éltek — köztudatba ment, hogy vitális érdekei csakis ezen országok oldalán léteznek.

Nincs az a román gazda, kereskedő, vagy iparos, ki meg ne győződött volna róla, hogy minden néven nevezendő gazdasági érdekeinket, bármily nagyok is legyenek azok, a németek által kielégíthetjük. Sok, sőt termelőink nagy száma e néhány háborús hónap alatt vagyonát megsokszorozította azáltal, hogy termékeiket a németeknek adták el. És a mi a kereskedőket illeti, azok nagy része szintén nagy haszon mellett dolgozott a németekkel.

Természetes, hogy az idők folyamán megfelelő szervezethez hiányában sajnálatosan sok visszaélés is történt. A polgárok különböző osztályai színtették ezt meg, de általában megállapították, hogy a nemzeti jövedelmek ugyanazok maradtak, mint normális időkben voltak és pedig csakis Németország és Ausztria-Magyarországgal fennálló összeköttetések következtében.

Ha mi ezen államoknak véletlenül hadat üzentünk volna, főlkül elküldöttük volna magunkat és csakis az oroszokkal maradtunk volna „barátságos” viszonyban, nem tudhatjuk, nem-e merítettük volna ki már ma segédőrségeinket. Emeltesre mentek liberális gazdaságunk mindazon számításai is, hogy Románia biztosítsa magának a Dardanellákon keresztül vezető utat — minnek elegendő szükségét folyton hangoztatták, mert éppen akkor voltak az angolok Gallipolnál és Bratianu számított a Dardanellák elvétele — teljesen esődöt mondtak.

Emeltesre méltó továbbá, hogy ugyan esen nemzetgazdászok ma elégtelen dörzsölgetik kezeiket, mert az ország pénzügyi érdekei, hála Bratianu intelligenciájának, a legkedvezőbb feltételek mellett nyerték kielégítést. De ugyanazek elhallgatják, hogy ezek a pénzügyi előnyök csakis a németeknek köszönhetők és hogy a román nemzeti bank aranykészletének legnagyobb része — 18 hó alatt 100 millióval szaporodott — Németországból jött aranyakból áll. Annira köztudatba ment, hogy bármely érdekeink Németország oltalán találhatók fel, hogy még a germanofil politika ellenségei közül is néhány már nyíltan erre az álláspontra helyezkedett.

Dacára ennek, az az elismerés a mesterseges feltételek egész sorozatától van körülveve. Csak nemrég is egy publicistánk kijelentette, hogy a német ipar elárasztotta a román piacokat a ezen tény veszélynek tekint. Ezen egyének gondolkodási képességé-

nek letagadhatatlan előhaladása, hogy a Németországgal való gazdasági együttműködésünk áldásait elismerik, ha mindjárt csak bizonyos feltételek alatt is. Így állítják, hogy Románia csak akkor léphet ismét összeköttetésbe a központi hatalmakkal, ha ezeket megverték. Különben Németország gőgös volna velünk szemben, holott érdekünk, ha mint egyenrangú felek beszélhetünk egymással. Feltéve, hogy igazak van, még sem ismerhetjük el, hogy Románia gazdasági érdekei Németország vereségét követelné.

Mi nem választhatjuk ki a vereség tényét ama következményekből, melyeket a vereség maga után vonna. Ha Németország le van győzve, akkor nemcsak Románia, hanem különösen Oroszország, Anglia és Franciaország részére is le van verva. Ezen hatalmak Németországot kizárólag bizonyos területek szönek, melyeket azonnal valóra válthatnánk, ha a harcéri győzelem ezt megengedné.

Vették-e maguknak az azak azt a fáradságot és megvizsgálták-e a terveket az irányban, hogy kíváncsiak volna-e nekünk egy legyőzött Németország, vagy sem? Nem. Ezek az urak Romániát egy a levegőben lévő országnak tekintik, mert meg vannak győződve, hogy ha a cérnaszál, melyen lügg, egy véletlen folytán elszakadna, a négyesszöveltség, elsősorban Oroszország kitérné kegyét, nehogy valami baja történhessenek.

Kis ismét a tervekről:

Minthogy Angliát Németország hajónada jövedelmi forrásaitól hajói elcsúsztatásával elválasztani képes, a német militarizmus, érted hajónad elpusztítását tervezi. Ez esetben Németország a tengeren Anglia vesztésénél valószínűbb lenne. Győzelem esetén Anglia kolóniáinak kivételét Németországba bocsátaná. Ép úgy nem engedne meg a német termékek behozatalát. Ez a bojok legesigorúbb formája.

Béke idején Németország Anglia gyarmatainak termékeiből 1,300,000,000 márka értékű árut hoz be, tehát összes behozatalának 20 százalékánál nagyobb részét. Dacára ennek, Anglia jóvoitából a gyarmatokra csak öt száz millió értékű árut küldhet. Egy szerencsétlen vereség után tehát, Németország Anglia hibájából, iparához szükségelt nyersanyagának husz százalékát nélkülözni kénytelen volna. Ezen még, úgy a hogy segíteni lehetne, de itt van még Franciaország, Olasz- és Oroszország, minnek következtében Németország vég-eredményében képtelen volna versenytársával a világpiacra lépést tartani, illetve versenyezhetni.

Ezenek folyamánya pedig az árak megdrágulása. Az összes iparok, melyek a nemzetek fejlődését és haladását elősegítik, versenytárs, illetve oly hatalmas versenytárs, mint Németország hiányában megdrágulnak. Aki tudja, hogy mi be kerül most az angol és francia áru, könnyen elképzelheti, hogy mennyire megdrágulna, ha a kereslet (utának) emelkedne. Németországgal ily feltételek alatt együttműködés a haladást, fejlődést teljesen kizárja.

Ettől kezdve! Azon országok, melyek Németország segítségére számítanak, a négyesszöveltség gazdasági bojkottja folytán első sorban szenvednének. Hála Istennek, a harcéri helyzet nem olyan, hogy Anglia tervének megvalósulásától tartani lehetne és így biztosak lehetünk benne: Németország azon államokkal, melyek piacain árukat ma elhelyezi, mindig azon kedvező összeköttetést fogja fenntartani, amely mindkét fél részére a legnagyobb fejlődési feltételeket magában foglalja.

Ezerkétszáz korona egy kocáért.

(Tavaszi vásár Aradon. — Sok pénz, sok vásárló, emelkedő árak.)

Az Aradi Hírlap tudósítójától.

Arad, április 7.

Szinte ámenet nélkül egyszerre belecsöppentünk a legmelegebb nyárba s a boldog déli napsütésben még a felöltő is lekivánczozik a hátakon... Az Andrassy-téren, a vértanu szobor előtt sátrakat vernek, kezdődik a vásár, a tavaszi vásár...

Idő még nem kedvezett annyira a tarkabarka vásári össze-visszaságnak, mint az idén. S talán még soha sem fordult az sem elő, hogy mindjárt az első napon, — amely csak formális megnyitója szokott volt lenni a vásárnak, amikor csak immel-ámmal folyt itt-ott alku s mindenki a nagy napra készült, vasárnapra — már olyan forgalom lett volna, mint ma. Ha az előjelek nem csalnak — már pedig nem csalnak — az idén akkora forgalmat fog elérni a vásár, olyan összegek fognak gazdát cserélni, szóval olyan horribilis lesz a csereberélés, az adásvétel, amire még nem volt példa.

Ezt bizonyította már a mai nap is, bizonyította különösen az élőállat-vásár. Még alig hajnalodott s már felvonultak az állatvásár-terre az eladók, a megyei és környékbeli gazdák, de felvonultak a vásárlók is, a kik közt azonban már nemcsak megyei és környékbeliek voltak, hanem olyanok is, akik messze idegenből, az ország tulsó széléről jöttek el ez alkalomra Aradra. Mintha az aradi vásár egyszerre valami nagy-nagy jelentőségre lett volna szert... Pedig nem történt semmi csoda, semmi különös, csupán az, hogy a szükség mindenhol elveti a fogyasztókat és a közvetítő kereskedőket, ahol remény van arra, hogy szert lehet tenni áruira...

A rendőrség előrelátó intézkedésekkel a nagy számban idjött idegenek működését korlátozta. Ugyanis reggel nyolc óráig csak az aradiaknak volt szabad vásárolni, egyrészt, hogy szükségletüket fedezhessék, másrészt, hogy az idegenek az árakat ne hajtsák fel. Mire aztán nyolc órákor az idegenek is hozzáláthattak a vásárláshoz, az aradiak már ép eléggé felverték az árakat.

Erdős Ignác állatorvos, akinek ellenőrzése mellett folyt le ma a szarvasmarha- és sertés-vásár, munkatársunknak tapasztalatairól a következőket mondotta:

— Senki sem számított arra, hogy a vásár ilyen forgalmas, a felhajítás ilyen nagy lesz. Rég nem jelent meg az aradi vásáron ennyi venni szándékozó, s a felhajítás is — már a háborus mértéket véve — horribilis volt. Mondanom sem kell, hogy a vételkedv igen nagy volt, s így az árak nagyon szilárdan alakultak. A vásár kezdetétől egész reggeli nyolc óráig 40–60 filléres emelkedés mutatkozott, s végül is három koronát is megadtak elősúlyban kilogrammonként a vágómarhaért, sőt történtek vételek még magasabb áron is.

— Hízott sertést meglehetősen keveset hoztak be, s azok sem igen cseréltek gazdát. Az árak ugyanis nagyon magasak voltak, s így a hentesek — miután őket az árusításnál a maximális árak kötik — nem fizethették meg azokat. A szükségletet különben amugy sem fedezhette volna az a 20–25 darab, amely felhajításra került. Sovány sertés és malac már jóval több volt, s ezek is igen magas áron cseréltek gazdát. Jellemzőképp felmunkáltam,

hogy egy kocáért malacsaival ezerkétszáz koronát adtak!

— A lóvásár csak holnap kezdődik s ma még nem tudom, mennyi lovat hoztak be, nem hiszem azonban, hogy sokat. A vásár természetesen nem a szokásos képet fogja nyújtani, hisz például luxusló egyáltalán nem hiszem, hogy volna. Nagyonbbrészt azok igyekeznek majd lovat szerezni, akiknek a durvább munkákhoz, földműveléshez, fuvarozáshoz erre okvetlen szükségük van.

Egy aradi bizományos a mai vásárról a következőket mondotta:

— Soha még ilyen ssep vásár nem volt Aradon s ha az idő ilyen marad, az idén rekord-forgalmat érünk el. Annyi a pénz, mint még soha s az árak, amelyeket a minden áron venni szándékozók kínálnak, már-már szintén mesészerűek. A felhajítás is nagy. Egy aradi serieskereskedő vett 700 malacot, később eladta azokat egy aradmegyei nagybirto-kosnak s 12,000 koronát keresett az üzle-leten. Lóvásár csak holnap lesz, de azt hiszem, az is rendkívüli forgalmat fog mutatni. Az árakra nézve jellemző, hogy egy aradi katonai-ist ma 5000 koronáért adta el két lovat koc-sijával együtt.

Szóval a refrén mindig: sok a pénz, any-nyi a pénz, mint soha, annyi a pénz, mint a szemét. S mi bizonyos mértékűvel kérdez-zük: hol?

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órákor.

Rotterdam. Londonban szerda óta úgy hírlik, hogy Salanara lemond, mivel Párisban megígérte, hogy Itá-lia hadat üzen Nemtországoknak, Ró-mában azonban erős ellenzékre ta-lált.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti: Kuypert volt holland minisztereinek lapjaiban azt fejtegeti, hogy Hollandia-nak mindenkor Görögországra kell gon-dolnia. Tízszor inkább akarják a hol-landok a háborút, minthogy Görög-or-szag sorsára jussanak.

Athén. A francia hadvezetőség kö-vetelte a görög katonai parancsnok-ságtól, hogy tiltsa el a lapoknak a német jelentések közlését. Ellenese-tben a francia hadvezetőség betiltja a lapokat, mert a Verdunról szóló je-lentések nagy nyugtalanságot idéztek elő a francia katonák között.

Róma. Elia hadügyminiszter lemondott az állásáról.

Luganó. Az olasz sajtó a hadügyminiszter változást örömmel üdvözl. Cadorna hatalmá-nak kiterjesztését látják ebben.

Athén. Az Embros jelenti: Görög kormányfőliek azt ta-nácsolták a szerb kormánynak, hogy igyekezzenek a közpon-talakkal a különbözékét megkötni, amde a tárgyalásokból a ki-rályt és a dinasztit hag-y-ják ki.

Amerika válságos órái.

— Wilson nem mer dönteni a buvár-hajó-kérdésben. —

Távirati tudósítás.

Berlin, április 7.

A Wolff-ügynökség newyorki tu-dósítója szikratáviróval jelenti: Az Associated Press jelenti Washington-ból: Miután döntő jellegű bizonyí-tási anyag a legutóbbi támadásokról olyan hajók ellen, amelyek ameri-kaiak is voltak, még nem érkezett, Wilson és a kabinet ma ismét elha-lasztotta döntését arra nézve, hogy az Egyesült Államok milyen irányt kö-vessenek.

Indulásra kék az Unio flottája.

Gent, április 7. A Matinnak jelenti Londonból, hogy Amerika nagyon ko-moly helyzetben van. Az admirantas parancsot adott az Atlanti-tótnak, hogy északi irányban való elhajozása készüljön fel.

Amerika katonai tehetetlensége.

Hága, április 7. A Morning Post-nak je-lenti Washingtonból:

Az Egyesült Államok katonai tehetetle-n-sége máris érezhető a Villa mexikói tábornok ellen indított hadjáratban. Ennek a megállá-pítás nem is igazolta fel a községet, mert hiszen már előbb is nyilvánvaló volt. Néhány lap azonban mégis elkedvetlenedve tárgyalja ezt a dolgot, nemcsak azért, mert az Egye-sült Államoknak nincs hadserege és mind-össze egy brigádot tudott frontszolgálatra összehívni, hanem különösen azért, mert nin-csenek ágyú, szállítóeszköz, repülőgépek, egyáltalában semmi szükséges felszerelés, amit egy modern háború megkövetel.

A Newyork Sun vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és megállapítja, hogy az Unio hadseregében lévő géplegyverek olyan bou-yolt szerkezetűek, hogy teljesen megbízhatla-nak, hogy a hadsereg mindössze felugrat re-pülőgéppel rendelkezik, amelyek még amennyi nem is alkalmasak arra, hogy nagyobb terhe-ket elbírjanak. A lap kérde, vajon a tén-i adatának megadásán áll-e és vajon a had-sereg egészségügyi intézményei szervezve van-nak-e. A Newyork Sun végül azt a leleplezést kö-szli, hogy a hadsereg és a flotta drotalan berendezései nem egyebek, mint gyermek-játékok.

Elsülyesztett holland hajók.

London. A Lloyds jelenti, hogy a Vesuvio holland hajót elsülyesztették. A hajó legény-ségéből tizenötöt megmentettek és hatan a vízszékkel együtt elpusztultak.

Amsterdam. A hajózási tanács ma tárgyalta a Pallemberg elsülyesz-tését. Canters sorhajónadnagy, szak-értő kitejtette, hogy az első robban-tást akna, a másodikat és a harma-dikat torpedók okozták. Az ügyben nem hoztak határozatot.

Wilson, Roosevelt, Taft.

Berlin, április 7. Washingtonból jelenti a Matin: Az Egyesült Államok népet egyre job-ban elfoglalja az elkövetkező elnökválasztás. A demokratapárt kétségkívül Wilsont fogja jelölni. A köztársasági párt most minden erő-vel azon dolgozik, hogy a haladókkal egye-sülhessen és így a két párt jelölne Roosevelt-t. 1912-ben a köztársasági Roosevelt 4,119.000, a haladóparti Taft 3,484.000 és a demokrata Wilson 6,298.000 szavazatot kapott. Innen lát-ható, hogy Roosevelt és Taft szavazóinak egyesítése Wilson nagy és biztos bukását jelentené.

Benyomulnak a németek a verduni erődvonalba.

(Az utolsó francia előállások veszedelme. — 38.000 fogoly, 190 ágyú az eddigi eredmény.)

— Távirati tudósítás. —

Amsterdam—Berlin április 7.

A *Handelbladet* a *Caillotte* erdő el foglaltasáról kitéjt, hogy az utolsó francia előállások veszélyeztetve vannak. Ezt különben a *Times*ben *Repington* is megjósolta. Nem lehetetlen, hogy a németek vonalaikat a tiszajdonkepeni erődök között *Verdun*nek *Bellevue* külvárosáig tolják előre.

Zürich. A *Tagesanzeiger* haditudósítója jelenti: Verdunnál a németek eddig harmincezerenél több foglyot ejtettek és százkilencven ágyút zsákmányoltak. A német hadveszetőség rendkívül kiméli az emberanyagot, rendszeres és óvatos hadműveleteikkel tartózkodnak az erőszakos és erőltetett bravuroktól.

Páris. A francia hivatalos jelentés tegnap éjjel tizenegy órától a következő: A Maastói nyugatra a németek *Bethincourt* előreugró szögletét és *Esnes*, *Montzville* falvakat bombázták. A Maastói keletre pedig a *Poivre* magaslatot lőtték. Támadásukat záróüzünk meggátolta. A *Douaumont* erődötől délre és nyugatra ötszáz méteres fronton kétszáz méter mélységben benyomultunk a néme-

tek összekötő árkaiba. Este oldalozó ellentámadásukat visszavertük. Március hónapban légiharcban harmincegy német repülőket kényszerítettünk lezuhánásra. Kilenc repülőgép égve a francia vonalakon és tizenkettő égve a német vonalakon belül zuhant le. Ezenkívül négy légi járművet védőágyúink lelőttek. Ezekkel szemben összesen tizenhárom francia repülőgép pusztult el.

Páris. A „*Matin*” katonai kritikusa írja: *Malancourt*-t elfoglalták a németek. Vezérkarunk nem akart aránytalan áldozatot nozni a faluért, melyet három oldalról is támadtak. De addig védeni kívánta a falut, míg a mögötte álló hadállásokat megerősítették. Egy előőrs-zászlóalj teljesítette azt a nehéz feladatot, hogy addig tartsa *Malancourt*-t, amíg az említett cél el nem érte. A rombadőlt házak között kétségbeesett szuronyharcok folytak és a zászlóalj minden talpalatnyi földet vere arán engedett át a német gyalogságnak. Ez a kétségbeesett harc két nap- és két éjjel tartott.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: este: „A Fehér felhő” és „Sárga csikó”, Csépregi Ferenc kiutó népszínműve kerul színi előrangú szereposztásban, este 7 és fél órákor *Móhar* Ferenc *Mirakuluma*, „A tenger leánya” van műsoron. Vasárnap két előadás van: délután 3 és fél órákor *Engel* (Kálmán) *Sárikafelhő*telével megismerteti a tarsulat *Brody* kiutó színművet „A tanítónő”, este 7 és fél órákor ugyancsak „A tenger leánya” kerul színi, melynek pompás előadásán alighozan szívesen haz gyönyörködik. Kiakészületen „A nőtény órád” *Schöner* Karoly színdarabja, a *Bécsi* *Burgszínház* legvonzóbb újonsága, melyet *Moriz* *Zsigmond* fordított magyarra, az újonságban három szereplő játszik, K. *Kapomai* *Janka*, *Varnai* és *Hidvegi*. A másik újonság „A Derék Fridolin” új operett, melyben az egész színpad személyzet foglalkoztatva van.

* A színház hírei. „Ifjúsági és népies előadások”. Szombaton délután 3 és fél órákor „A sárga csikó”, Csépregi Ferenc kiutó népszínműve kerul színi előrangú szereposztásban, este 7 és fél órákor *Móhar* Ferenc *Mirakuluma*, „A tenger leánya” van műsoron. Vasárnap két előadás van: délután 3 és fél órákor *Engel* (Kálmán) *Sárikafelhő*telével megismerteti a tarsulat *Brody* kiutó színművet „A tanítónő”, este 7 és fél órákor ugyancsak „A tenger leánya” kerul színi, melynek pompás előadásán alighozan szívesen haz gyönyörködik. Kiakészületen „A nőtény órád” *Schöner* Karoly színdarabja, a *Bécsi* *Burgszínház* legvonzóbb újonsága, melyet *Moriz* *Zsigmond* fordított magyarra, az újonságban három szereplő játszik, K. *Kapomai* *Janka*, *Varnai* és *Hidvegi*. A másik újonság „A Derék Fridolin” új operett, melyben az egész színpad személyzet foglalkoztatva van.

* Német celloprofesszor az aradi honvédek hangversenyén. A vasárnapi monstrangverseny újabb attrakcióval bővült. A honvédekkel jön *Aradra* *Walther* *Fiedler* német celloprofesszor, ki *Fichtner* cellohangversenyét adja elő zenekari kísérettel. A zenekart a segédi honvédek zenészei békéltetése, vagyis 70 főre egészítik ki. A szezon méltóképpen záró hangverseny jövedelmét az aradi rokkant honvédek kapják. Jegyek már csak 4 koronától lefelé kaphatók a *Schöner* és *Fischer* cégnél.

Einar *Zangenberg*gel *Drinapoly* titka színdarabját keltő haborus áldott előrangú pótműsor keretében vasárnap mutatja be az *Erzsébet-mozgósínház*. Ezen kolozsai kép témája mintegy felelevenítése a lezárt Balkán háborúnak, melyben jelenlegi szövetséges haderőt *Bulgária* és *Törökország* mint ellenségek állottak egymással szemben. — Legközelebb egy új

cirkusz-dráma, a *Tíz királynő* 4 telefonos előadás kerul bemutatásra.

171

* *Pallander* házassága az Apollóban. (A legújabb *Nordisk-szenzáció* premijé.) *Pallander* házasságkötésére olyan előkelő és nagyszámú vendégsereg gyűlt ma egybe az Apollóban, amilyen még nem volt tanuja egyetlen esküvőnek sem. Ki nem volna kíváncsi arra, hogy a fess, elegáns moztár miért hódítja meg *Jutta* bárónőt, akit feleségül is vesz. Sok akadály van *Pallander* házasságának, mert a veszedelmesen csinos baronesz nem akar egykönnyen behódolni a híres *Don Juannak*. Végül is a sötét felelő elvonulnak a *Pallander* boldog szerelemben tölti napjait bájos kis feleségével — a moztárszón, de úgy mondják, hogy a történetet nem pusztán a moztárszónság számára játszotta le a híres dán színész. A csodás *Nordisk-film*nek páratlan sikere volt ma az Apollóban. A közönség nagy érdeklődéssel és tetszéssel kísérte a kép bemutatását. *Pallander* házassága még szombaton és vasárnap marad műsoron.

* Egy *Pierrot* története. (*Francesca* *Bertini* az Urániában.) A nagy művész nő rajongóinak tegnap jó napjuk volt. Mintha a rég látott kedves ismerőst üdvözölék volna meleg szeretettel: olyan meleg, szép estéje volt ez a színháznak. Nem csodáljuk ezt a melegséget, ezt a szeretetet, mert hiszen *Francesca* *Bertini* mindezt bőségesen kiérdemelte már és a mai szereplésével csak fokozni tudja — ha lehet egyáltalán — azt a bámulatot, melyet minden alakításával kejt. Lágyan, éringatóan, mint a tavaszi szellő fuvallata úgy sunog végig a vásznon alakja, mimikája a fájdalom és öröm kifejezéseiben tökéletes és amellett a való életnek érzéseit leheli a nézőtér felé. Lassan, de annál nagyobb tervszerűséggel hódítja meg magának a közönséget, melyet feltétlenül rabjává tesz. A közönség ma is előbb a néma csodálkozás, később naivos elismeréssel kísért a kép minden jelenetét, bizonyosságunk annak, hogy *Francesca* *Bertini* szeretetében nem áll és új hűberek toborzott magának. —

A nagy eset detektív dráma legközelebb kerül bemutatásra az Urániában.

5

* *Simon* *Judit* reprice az Apollóban. A közönség felkeresése az Apolló-színház direktora újabb előadásra a „*Simon* *Judit*”-ot a hét-főn és kedden tartja meg *Kiss* *József* gyönyörű drámájának reprice.

* *Belgrád* bevételénél *Petr* királynak a szerbek által felgyújtott *belgrádi* konak titkos filmraktárából zsákmányolt filmeket kizárlagos joggal az *Erzsébet-mozgósínház* fogja bemutatni.

111

Hazátlan szerbek.

— Francia hadseregbe sorozzák a menekülteket. —

Távirati tudósítás.

Genf, április 7.

Svájcban ez idő szerint körülbelül tízezer szerb menekült tartózkodik, akik különböző városokban vannak elosztva. Mintegy háromezren Genfben időznek. Egy szerb konzorcium kibérelte részükre a *Terminus*-szállót, ahol azok a menekültek, akiknek van pénzük, elég jó ellátást kapnak. Pasics miniszterelnök névrokona, a ki különben miniszter volt, a vállalkozó. Bár milliommós, úgy látszik, mégis akar honfitársain nyereszkeskedni, mert napi hét frankot számít fel nekik a penzióért.

A Svájcban élő szerb menekülteknek azonban még mindig jobb dolguk van, mint azoknak, akik Franciaországban maradtak. A menekültek először valamennyien Párisban voltak, ahonnan később elosztották őket a különböző vidéki városokba és elhagyott, rossz állapotban lévő kaszárnyákban helyezték el őket. Ott munkára fogták valamennyi menekültet, még a gyöngéket és betegeseket is. Ha tekintetbe vesszük, hogy a menekültek a szerb intelligenciához tartoznak, nagyobb állású tisztviselők, tanárok, ügyvedek, akkor megérthetjük, hogy milyen hangulat uralkodott közöttük. Egy francia városban fel is zendültek a szerb menekültek. Amikor mind a párisi szerb követsegen, mind a francia hatóságoknál hiába kerestek orvoslást, egyre többen vándoroltak át Svájcba.

Aki most Svájcba utazik, mindenütt szerb menekültekre akad. A kávéházakban ők dominálnak és hazai szokás szerint folyton politizálnak. Szidják Pasics miniszterelnököt, aki romlásba döntötte Szerbiát. Mivel olyan híreket kaptak, hogy az osztrák-magyar közigazgatás Szerbiában milyen elnéző és jóakáró, a Svájcban élő szerbek csak az engedélyre vannak, hogy visszautazzanak Szerbiába.

Az entente Pasics beleegyezésével elhatározta, hogy a Franciaországban élő szerb menekülteket besorozza a francia hadseregbe. Emiatt azután a szerbek tömegesen szöktek át és még most is szöknék át Spanyolországba és Svájcba, mások pedig Hollandián keresztül Amerikába.

Nyomatvány rendelők

szíves figyelembe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni szíveskedjenek, amennyiben később a — papíráruk rendkívüli emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk mai árainkat aránylagosan emelni.

Szakértőt kérnek a villany- és gázgyár ügyében.

(Leopold Zsigmond és társai beadványa a közgyűlés előtt. — Két nyilatkozat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 7.

Arad város közigazgatási hivatalait tudvalevőleg most élénken foglalkoztatja a villany- és gázgyár ügye; a két gyár szerződése, mint ismeretes, lejárobán van s most a körül folyik a tanácskozás, hogy milyen alapon volna meghosszabbítható a két vállalatnak a várossal kötött szerződése.

Ez ügyben ma az alábbi szövegű beadvány érkezett Vargassy Lajos polgármesterhez. Az indítványt Leopold Zsigmond és negyvennégy társa, törvényhatósági bizottsági tagok írták alá és a következőképen szól:

(A beadvány.)

Tekintetes törvényhatósági Bizottság! Alólirottak indítványozzuk, hogy határozza el a közgyűlés: miszerint utasítja a városi tanácsot, hogy minden nagy fontosságú, műszaki és kereskedelmi vonatkozású ügyben, így elsősorban a villamos áram és világítás, — valamint a légszuszváltatására vonatkozó szerződés tárgyában, határozathozatalra való előterjesztés előtt, külön-külön szakértői véleményeket kérjen be olyan, az illető kérdésben elsőrangú szakértőknek általánosan elismert, akár magyar, vagy külföldi szakemberektől, akikről nagy gyakorlati tudáson alapuló és emellett minden tekintetben független és befolyásolatlan szakvéleményeket, illetve szaktanácsokat kaphatunk. A szakértők személyének megválasztását és díjazásuknak velük való megállapítását a törvényhatósági bizottság a tanácsra bizza.

Tekintetes törvényhatósági Bizottság! Szabadjon javaslatunkat megindokolni. Előre becsátjuk, bár talán meg se kellene említenünk, hogy bennünket javaslatunk megtételekor csupán és egyedül a város objektív érdeke és a polgárság teherviselési képességének gondos védelme vezet, mert hisz kiválóan fontos közérdek az, hogy amikor a törvényhatóság a közel jövőben évtizedekre bíró érvénnyel akar fontos szolgáltatások ügyében határozni, akkor már tisztán lásson, tárgyilagosan mérlegeljen és kutassa ki, — laikus próbálgatások elkerülésével, — tudatosan rászárat költségek árán a leghelyesebb, legelőnyösebb megoldást. Ilyen fontos kérdésekben a leghelyesebb megoldás kikutatásához, ahol üzemük, vagy üzemi szolgáltatások rentabilitásának helyes megállapítása a lényeges, elsősorban is speciális műszaki képzettség az előfeltétel. Azonfelül ama vonatkozás megítélésénél, vajon az üzem vagy szolgáltatásnak a város háztartási ügyével minő kapcsolata a megkívántató, a műszaki elbíráláson felül, szükséges meg a kereskedelmi szakavatottság gyakorlati tudása is, hogy az üzleti mérlegelés eredménye helyes és megvalósítható legyen.

Kiválóan fontos a város érdekében, úgy a közérdek szempontjából, mint a közadózás arányára való tekintettel is, hogy ezen közszolgáltatások, — jelenleg a villamos áram termelése és a légszuszváltatás, mint erőátviteli, világítási és közlekedési források, — úgy is mint a városnak értékes jogai, melyeken értékesíthetők. Ez pedig nemcsak a lakosok,

mint felek háztartását érintik, hanem eminenter befolyásolja a város gazdasági és pénzügyi mérlegét. Minél hasznosabban értékesülnek a jogok, annál nagyobbak lesznek a városnak jövedelmei ezen a révén, mely alapon azután a közadózás terhe enyhül és mantul kisebb valamely vidéki központban a közvégi adókulcs, annál nagyobb a városnak, mint ipari és lakó centrumnak vonzó ereje mindazokra, akik gyáripárt akarnak létesíteni, avagy tőkékkel a városba jönnek letelepülni. Elvitatathatatlán tényként állítjuk, hogy így nagy fontosságú kérdések elbírálásánál nemcsak általános szakértelem, hanem széles látókör mellett nagy gyakorlati tudás és speciális szakismeretek kellenek.

A törvényhatóság egyes tagjaitól, vagy a város egyes közegeitől kaphatunk egyes kérdésekben teljesen szakavatott véleményt, de akkor is szükség volna még a kívánatos nagyobb látókörű és nagy tapasztalatu objektív szakértőre, hogy ilyen fontos ügyben nagyobb biztossággal, teljesen hazatartással, — mindnyajunk teljes megnyugtatósára. Forduljunk eber érdekében a testvér városok közreműködésére. Kutassuk ki, hol vannak az ipari közszolgáltatások terén jó eredmények. Hírdgassuk meg esetleg azok üzemeltetők vezetőit, avagy kerjük ki speciálisan az e véleményeket.

I Ha ezen fontos kérdések — objektív szakvélemények támogatásával emilyen elkészítve lesznek, — akkor könnyebben fogja megtalálni Arad törvényhatósági bizottsága azt a helyes utat, amelyet a város közönsegenek és vele saját háztartásának anyagi javára követnie kell. Teljes tiszteltet: Leopold Zsigmond, Neuman Dániel báró, Réthy Viktor, Steigerwald Alajos, Wadowsky Gusztáv, Ring Géza, ifj. Neuman Adolf báró, Mandl Vilmos dr., Schütz Henrik dr., Bing Hugo, Hegyi Albert, Barta Imre, Weiss Márk, Tabakovits Emil, Bing János, László Sándor, Steiner Ferenc, Kozsnyai József dr., Schwarz Adolf, Schwarz Herman, Malrova Emil, Hornmann Antal, Szabó Albert, Hajas Arpad, Lengyel Manó, Blas Armin, Laskovits László dr., Braun Gusztáv, Róth Zsigmond, Grossmann J. dr., Polák Vilmos, Csukor László, Mecsi Ádám dr., Párcs Béla dr., Képpeli János dr., Dattlánd Bernat, Lósi Gyula, Steingl Andor, Góruschmann Sándor, Kung Lajos, Osváth Miklós, Karagó Rezső, Hosszú Béla, Domány József, Kozsnyai Manó.

Mint észleltünk, a városi tanács holnapi, szombati üressen foglalkozik a beadványunkkal és az a ma 12-én tartandó közgyűlés elé terjeszti.

(A légszuszváltató-gyár.)

Vajda István dr., a gázgyár ügy jogtanácsosa a következőket mondta nekünk az indítványra vonatkozóan:

— Nagyon nehéz véleményt mondani egy kérdésről, amelyet nem ismerek, miután a kerület egyáltalában nem ismerem. A kérdés különben nem olyan nagyon aktuális, mert a gázgyár maga részéről a városnak nem is tett semmielőtt ajánlatot és csak a városi tanács óhajtja a megszakadt tárgyalásokat újra megkezdni. A városi tanácsnak ez a kezde-

ményezése mindenesetre alaposan megfontolt és célszerűnek mutató intézkedés volt. Most a földgáz kérdés az összegyűlés előtt el van fogadva és ebből nyilvánvalóan következik, hogy hat-nyolc év múlva a földgáz Aradra is be lesz vezetve. Akkor mindenesetre a földgáz vállalat át kell, hogy vegye az addig gázgyár üzemét is. Ha most a szerződés érettségében a város el felmondási jogával és magához váltja a légszuszváltatót, akkor neki meg kell fizetni a becsár felet és viszont azt nem tudni, hogy az a megváltási ár, amelyet annak idején a földgáz vállalatól kapni fog, több lesz-e, vagy kevesebb, mint amennyit tartozik fizetni a megváltás alkalmával a vállalatnak. Viszont, ha a város 1920. évben magához váltja a vállalatot, akkor annak üzemeltetése szempontjából annak megfelelő szerződést létesíteni, személyzetet alkalmazni kell. Amennyiben pedig rövid idővel azután a földgáz Aradra vezetik, ezen szempontnak felmondása és kielégítése újra terhetet róna a városra.

— Tudommal az aradi villamos és erőátviteli részvénnytársaság, mint az aradi légszuszváltató üzem vezetője még nem választott Arad város abbeli leltivására, hogy a tárgyalásokat újra megkezdje. Alaposan nem is ismerem azokat a feltételeket, amelyek mellett a légszuszváltató további tárgyalásra hajlandóan mutatkozik. A társulat ajánlata felől folytatandó tárgyalások resznek elavultvá megállapításra azon módokat, hogy a város kifizetése azon terheléssel, amely az megmondással elmaradva esetenben érteni és esetleg átkötésnek a városnak arra, hogy magának minden szükségesnek jövedelmét biztosítson. Mindezen a világítási szerződés felmondása, a légszuszváltatók felbecsárolon magához váltása is határozódó van költve, közgazdaságunk mutatók oly tanács, mely az eljárást megkezdő haladéknak köli.

(A villamosítás.)

Ebben a kérdésben nagy szakértelemmel bíró férfiú ez ügyben a következőket volt szives mondani az Aradi Közlöny munkatársának:

— Véleményem szerint Arad város olyan helyzetben van, hogy nem szorai külföldi szakértőkre, mert elsőrendű tudású, független, széles látókörű szakértőkkel rendelkezik; így tehát főlegesen idegen szakértőket megkérdezni; sőt ez a körülmény még hátrányos is lenne a városra, mert az idegen szakértő nem ismeri a helyi viszonyokat. Azt, a mit a város el akar érni — a villamosítást — sokkal kevesebb valószínűséggel meg azzal, ha idegen szakértőt kérdez meg, mintha a helybeli hozzáértő férfiaktól kér véleményt, mert hiszen az előbb említett esetben bizonytalan ideig kénytelen elhalasztani az üzemek villamosítását. Főitve, de meg nem engedve, hogy a város mégis megkérdez más szakértőket is, még akkor is azon az állásponton vagyok, hogy külföldi szakértők megkérdezése főlegesen, mert a magyar elektrotechnika európai szinten áll s több tekintetben Európazárta első helyen emlegetik.

— Amde ismételt ki kell jelentenem, hogy új szakértők bevonásával nem szabad ezt a sürgős kérdést bizonytalan időre elodáznia. Hivatkozom kem a városi gépezetnek igazgatójára, aki már több alkalommal kijelentette, hogy egyelőre szükség van a városi üzemeknek villamos erővel való ellátására. A vizum megbenul, de talán meg is szunuk, ha nem kapja meg az elektromos erőt. Az a fontos,

körülmény készítette a gépüzemigazgatót arra, hogy a villamos erőt reklamálja és ezt felelősségének teljes tudatában tette. Köztudomású, hogy az aradi vízmű sürgős rekonstrukcióra szorul, ezt a problémát pedig idegen szakértőre nem lehet bízni, mert hiszen az nem is rendelkezik a szükséges idővel, hogy ezt a kérdést kellő gyorsasággal és kellő alapos-

sággal feldolgozhassa. Hangsúlyozandónak tartom, hogy senki se garantálhatja, vajjon az idegen szakértő nagyobb tudással rendelkezik-e, mint az aradiak, akiknek az az előnyük is meg van, hogy a város viszonyaival minden tekintetben tisztában vannak.

Románia a háboru végéig semleges marad.

(Megegyezés a központi hatalmakkal és Bulgáriával. — Bulgária hangulata az entente ellen.)

Aradi tudósítás.

Bukarest, április 7.

Szótiből jelentik a bukaresti lapoknak: A „Dnevnic” című bukaresti lap a következő hivatalos kommunikét közli:

„Tekintettel a központi hatalmakkal Romániával és Bulgáriával való megegyezésre, most Románia és Bulgária is tárgyalásokat folytatnak, amelyek kedvezően haladnak.”

Ugyancsak egy bolgár lap, a „Mir” írja a következőket:

— Román diplomáciai forrásból megerősítik azt, hogy a román kormány semleges magatartást fog tanúsítani a háboru végéig. A Bratianu kormánynak az a kívánsága, hogy barátságos viszonyban legyen az összes államokkal, amelyek között Bulgária foglalja el az első helyet.

E célból Bukarestben mindent megtesznek, hogy a Bulgáriával összetűggesben álló összes kérdéseket gyorsan és barátságosan megoldják. Különösen vonatkozik pedig ez áruk átszállításának kérdésére.

Rövid idő múlva Szótiban a bukaresti kormány valódi joakarátáról latunk bizonyítékot, viszont a bukaresti kormány is meg van győződve arról, hogy a bolgár kormányt is hasonló joakaratu erzelemek hatják át.

Kiabrándulnak a bolgárok az ententéből.

Bukarest. A bukaresti lapok a párisi „Figaro” április 1-én megjelent számának alábbi jellemző sorait közlik: „Egy éve annak, hogy Pau tabornokot Szótiban hangos örömmel fogadták. Olyan örömmel, hogy a bolgár lapok nem találtak szavakat boldogságuk kifejezésére. A bolgárok a Marseillet énekezték és Ferdinand király, valamint kormánynak tagjai a tabornokot melegen üdvözölték. És ime, — panaszolja a francia újság — hova tejlődtek a dolgok egy rövid év alatt?”

Az egyik román lap a „Figaro” fájdalomnyilvánítását a következő megjegyzéssel kíséri:

„Valóban így van. Mert az elmúlt rövid hónapok elegendők voltak arra, hogy a bolgárokat azon meggyőződésre bírják, miszerint örültség volna, ha a franciakért vásárra cipelnék a bőrüket és hozzájárulnának ahhoz, hogy az ő hóhéraik, az oroszok Konstantinápoly börtönébe jussanak.”

Visszavonták a román adójavaslatot.

Bukarest. Costinescu pénzügyminiszter tegnap bejelentette a kamarában, hogy az új jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot visszavonja, mivel arra a meggyőződésre jutott, hogy az új adók inkább a szegény néposztályokat terhelnék. Costinescu azért szánta el magát erre a lépésre, nehogy többi javaslatait az ellenzék tulságos hevesen támadja meg.

Nem felelős a község a betörésért.

(Alsóbarakony kirabolt pepzszekevénye és a közigazgatási bizottság.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, április 7.

Aradmegye közigazgatási bizottságának adóügyi albizottsága elött: ma a szürke adóügyek tárgyalása közben egy szokatlanul érdekes ügy került szóba, mely évek óta foglalkoztatja az aradi pénzügyigazgatóságot. Évekkel ezelőtt, 1912. év december végén történt ugyanis, hogy egy éjjel betörték Alsóbarakonyban a község házára, s onnan a község vasszekevényét az ablakon keresztül kiemelték és azt másnap reggelre összetörve, feltesztve találták meg a község határában. A Wertheim szekevényben nagyobb összegek voltak, többek között 1615 korona állami közpénz is, amely különféle adókból folyt be. A pénzügyigazgatóság az idevonatkozó törvények értelmében az 1615 korona megtérítésében magát a községet elmarasztalta, mert beigazolódott, hogy mulasztás a pénz eltűnése körül nem terhel senkit. A község ezt a határozatot megfellebbezte és így került az ügy ma az adóügyi bizottság elé.

Embey Iván királyi tanácsos, pénzügyigazgató referálta az ügy részleteit a kérés a határozat jóváhagyását. A törvény ugyanis abban az esetben, ha mulasztás a pénz eltűnése körül senkit sem terhel, a községet kötelezi a kár megtérítésére és az állami pénzek beszállításáért is a községet teszi felelőssé. A vizsgálat során megállapították, hogy mulasztás nem történt elő, amennyiben azokat az előzetes intézkedéseket, amelyek a pénz biztonságba hozására szükségesek, végrehajtották. A pénz biztonságba hozását az illetékes tényezők a pénznek a pénztárba történt elhelyezésével, éjjeli órák alattával és azzal látták el, hogy betartották a törvénynek azt az intézkedését, hogy az aradi adóhivatal által kitűzött számlázási napon a beszedett pénzeket beszállították és az 1615 korona a számlázási napot követően folyt be.

A pénzügyigazgató referációjához Solymossy Lajos báró, Schill József dr. főjegyző és Baross Ferenc főispán szoltak hozzá. Felhasználásukban kifejtették, hogy méltánytalanság lenne az amugy is nagyon megterhelte községet az ellopott összeggel is megterhelni.

A bizottság ezután kimondotta, hogy az elsőfoku határozatot megváltoztatja és Barakony községet felmentette az 1615 korona megtérítése alól.

A határozat meghozatala után Embey Iván pénzügyigazgató bejelentette, hogy a bizottság határozata ellen panaszt nyújt be a közigazgatási bírósághoz.

VÁROS ÉS MEGYE

Ezerszáz hadiárva Aradmegyében.

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, április 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma rendes havi ülést tartott Baross Ferenc dr. főispán elnöklésével. A rendes jelentések hangzottak el ezen az ülésen is.

Kehrer Károly tanfelügyelő bejelentette, hogy a megye tanitóságával pár hét előtt gyűjtést kezdett a megye hadiörsvegyei és árvái számára. A gyűjtés pár nap előtt zárult le igen szép sikerrel. A megye tanitósága igazán kitett magáért, minden egyes iskola hozzájárult az összegyűlt pénzhez jelentékeny összeggel. Így 4196 korona 41 fillér gyűlt egybe. Baross Ferenc főispán indítványára a bizottság egyhangúlag meleg köszönetet mondott ugy a tanfelügyelőnek, mint a tanitóságnak az eredményes gyűjtés körül kifejtett munkájukért.

Borsos Béla dr. megyei főorvos bejelentése szerint a megye közegészségügye a múlt hónapban általában jó volt. Csak a hólyagos himlő volt az a betegség, ami több helyen előfordult. Halmágyesúcson tizenegy, Othalmón hét, Solymosváron négy, Marosborsán négy, Aradkövön és Sikánán egy-egy eset fordult elő. Ezek közül öt megbetegedés halálos kimenetelű volt. A szigorú óvintézkedéseket a baj elterjedésének megállítására mindenütt megtették és a főorvos elrendelte a megye egész területén levő kóbor cigányok kényszeroltását, minthogy a legtöbb esetben ők hurocolták el a veszedelmes betegség csiréit.

Az árvaszék elnökének referációjából megemlítést érdemel az, hogy Aradvármegyében a hadiárvák száma eddig több mint 1100. Ezek közül csak négy gyermeket helyeztek el magángyamnál, a többi esetekben az árvák rokonainál nyertek elhelyezést.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi április hó 12-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydarábnak. 11. A tiszti ügyészség beérkezett az Osztoin Mihállyal, ifj. Virágos Istvánval, Horváth Ferenccel, Kása Jánossal (2) Kréza Jánossal (2) Fericsán Györggyel (7) és Oláh Györggyel (4) megkötött földhaszonbéri szerződéseket jóváhagyás végett. 12. A tanács bemutatja az aradvárosi fia és leány felső kereskedelmi iskolák felügyelő bizottságának szervezeti szabályzatait. 13. Öv. Wieser Mártonné néhai fia után kegydíj megadását kéri. 14. Báró Bedeus Bella énekesnő a kulturpa. lota nagytermének használatáért általa fizetett díjak visszaadást kéri. 15. A tiszti ügyészség bemutatja Schäffer Riharddal a városi árvaház központi fűtéséhez szükséges kazán szállítása tárgyában megkötött szerződést.

Angol kormányválság a védkötelezettség miatt.

(Carson és hívei Asquith ellen. — Vitas kérdések Anglia és Franciaország között.)

Távirati tudósítás.

Hága, április 7.

Londonból jelentik: A Daily Mail írja: Az Asquith kormány napjait meg vannak számolva. Ha Bonar-Lawnak sikerülne az általános védkötelezettséget keresztül vinni, akkor Asquith el lenne veszve. Akkor vagy új kormány következik, vagy felosztatják a parlamentet, ha Asquith nem rendeli magát alá a Carson csoportnak.

Az angol védkötelezettség.

Rotterdam. A Courant jelenti Londonból: Asquith miniszterelnök vezetésével tegnap minisztertanács volt, mely a sorozás kérdésével foglalkozott.

Northcliffe lord a kormány ellen.

London. A kormány felajánlotta Northcliffe lordnak, hogy lépjen be a kabinetbe. A lord az ajánlatot visszautasította, mert egyrészt sikerrel harcol a kormány ellen, másrészt pedig Carson exminiszter elveit vallja.

Anglia légi védője lemondott.

Genf. A Petit Journal jelenti: Lord Percy lemondott az angol repülőszolgálat és Anglia légi védelmének vezetéséről. A lemondása oka a legutóbbi Zeppelin támadások eredményessége volt.

A Zeppelin-pusztító képviselő.

London. Az angol alsóházban Billings, az ismert pilóta-képviselő a légi támadás elleni védelmet támadta. Felolvasta egy angol kapitány levelét, melyben az író arról kesereg, hogy a védőágyuk fényszórókkal nincsenek fellegyvezve és a felszerelések általában hiányosak. Billings több légi támadást követel ellenséges területen s kijelenti, hogy személyesen vállalkozik a vezetésre. Megígérem — mondotta — hogy egyetlen napon több Zeppelint pusztítok el, mint most más eddig egy év alatt.

Ellentétek az angol és francia kormány között?

London. A Timesnek jelenti Párisból: A gazdasági tanácskozáson a francia kormány hajlando a vitás kérdéseket az angol kormánnyal egyetemben megoldani. A konferencián megbeszelik a gazdasági blokádot és a kölcsönös segítés tervét, a nyersanyagot a hajozás terén és az ipar terén, kérdéses, hogy vajon a pénzügyi kérdéseket megtárgyalják-e.

Asquith a pápáról.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelenti Amsterdamból: Asquith miniszterelnök egy olasz államférfiúnak elmondotta, hogy mikor a pápa kihallgatáson fogadta, az egyházi hölgyek között foglalkozott a béke kérdésével. Újra várja, hogy ne vesszen ki teljesen az emberek közül az egymás iránt való szeretet. Végül — mondotta a pápa, — hogy nem érkezett még el a békekötés ideje. Meggyőző-

dése, hogy az összes népek kívánják már a békét. A népek akaratát nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert különben az emberiség elveszti a jövőbe vetett hitét.

Sztrájk fenyeget az angol hajógyárakban.

London. A hajógyarak háromszáz-ezerrel több munkása tizenöt százalékos béremelést követel. A munkások sztrájkkal fenyegetőznek.

Zeppelinek az urak Anglia fölött.

(Angol és francia jelentések az utolsó légi támadásokról.)

Távirati tudósítás.

London—Lyon, április 7.

A dünkirchani Zeppelin támadásról a következőket jelentik: A Zeppelin éjjel teltizenkettőkor tűnt fel. Fényszórójával megvilágította a várost és két bombát dobott le. A sztrének tulharsogták a robbanás zaját. A Zeppelin gyorsan átrepült a városon, miközben még öt bombát dobott le. Fényszórójuk csak ekkor fedezték fel a léghajót, védőágyuk hevesen kezdtek rá löni, majd hidroplánok és repülőgépek szálltak fel üldözésére. A Zeppelin ekkor ezerötven méternyi magasságba emelkedett, megfordult és sértetlenül eltűnt. A bombázás öt percig tartott. A ledobott torpedók borzalmas károkat okoztak. Robbantóerejük jellemzésére nem érdektelen felhozni a következő eseteket: Az egyik átütve egy házat, a padlástól pincéig, két méter mély és négy méter széles tölöstört furt. A kár igen jelentékeny. Számos halottja és több sebesültje van ennek a támadásnak.

London, április 7. Hivatalosan jelentik: A keleti grófságok ellen intézett tegnap esti támadásban három Zeppelin vett részt. Az első Zeppelint, amely körülbelül kilenc órakor jelent meg és öt bombát dobott le, védőágyunk tüze elérte. A bombák nem telettek kárt és nem sebesítettek meg senkit. Eddigi jelentések szerint ezt a Zeppelint a lövedékek el is találták. A második Zeppelin másik helyen este 10 óra és 15 perckor jelent meg és nem dobott le bombát. A harmadik támadás ismét más helyen történt. Az huszonnégy robbanó és huszonnégy gyújtóbombát dobott le, de csak jelentéktelen anyagi kárt tett. Egy gyermek életét vesztette, két férfi, egy nő és öt gyermek megsebesült. Katonai jellegű kár nem történt.

Kopenhága, április 7. Az Extrabladet írja: Csakis Németországnak van valóban nagy légi flottája és valóban használható léghajója. Az öreg Zeppelin gróf most áll diadalát. Hogyha az az álma nem is teljesedett, hogy csapókat szállíthasson Angliába, azonban légihajóval megdöntötte Anglia elszigeteltségének régi hitét. A németek úrai a levegőnek. Mit használ az, ha a német flotta nem is tud ki a nyílt tengerre, hogy az angol partokat megtámadja, ha a Zeppelinek ismeretlen London felé kerekedtek és bombázták a „világ szívének” nevezett angol metropolist?

Két vagon rizst kapott a város.

(Utban van a kiutalványozott ár. — A főispán és a helyettes polgármester utjának eredménye.)

Az Aradi Közlöny közölte.

Arad, április 7.

Ma délután érkezett meg Lócs Rezső helyettes polgármester Budapestről, ahol a város minden ügyét a legbámulatosabb ambícióval, jóakarattal és szeretettel munkáló Kintzsig János főispán támogatásával végre pozitív eredményt ért el a rizst illetően. A főispán megbízásából a közlekedési bizottság ma este tartott ülésén a helyettes polgármester be is számolt utjáról, amelynek legörvendesebb eredménye az, hogy a Haditermény Részvénytársaság utasította fővárosi raktárházát, hogy Arad város címére azonnal indítson utnak két vagon rizst. A helyettes polgármester meggyőződött arról is, hogy a rizst a vasuton feladták és annak holnap, vagy holnapután Aradon kell lennie.

A helyettes polgármester elmondta, hogy a kereskedelmi kormány intézkedésére a város által megvásárolt 14 vagon rizst — talán már Bécsben is van. Minthogy a kormány minden rizst, amely az ország területére érkezik, a kontingens részére rekvirálja, a város rizse is ma már az ország tulajdona. Azonban a miniszter méltányolja azt az előrelátást és azt a riszkóvállalást, amelyet a város tanúsított és behozza a 14 vaggont az országba olyképpen, hogy a főváros 40 vagon kontingensét leszállítja 26 vagonra. Ez azért hangsúlyozandó, mert ez által a városnak az üzletbe fektetett tőkéje, kiadása és költsége teljesen, az utolsó fillérig biztosítva van. Arra a kérdésre, hogy mennyit kap a város rizsben, Kisselyi miniszteri tanácsos azt válaszolta, hogy azonnal kap két vaggont. Ha lehet és az országos helyzet megengedi, megkapja a többit is, ha pedig nem, akkor amennyit tud, annyit ad. Azonban mielőtt itthon lesz a 14 vagon, rögtön megtörténik a leszállítás a Haditermény Részvénytársasággal. A miniszteri tanácsos azonnal intézkedett a két vagon kiutalásáról.

A közlekedési bizottság örömmel értesült ezekről a pozitív tényekről. Várjassy Lajos polgármester javaslatára megkeresi a tanácsot, hogy a város által rendelt egy vaggont a városi üzletekben kiadagoljan árussítassa. A többit a kereskedőknek adják, akikről — mint a főispán hangoztatta — várja a bizottság, hogy mindent megtesznek, hogy a rizs a város lakosságának jusson és abból minél kevesebb menjen ki vidékre.

A rizs ára Budapesten 1 korona 60 fillér lesz és ehhez járulnak még a szállítási költségek Aradig.

A bizottság egy péknek azt a kérelmét, hogy neki hetenkint 80 métermázsát lisztet adjon a város és ő akkor minden fajta kenyér árát leszállítja, már elvi szempontból nem tartotta tárgyalhatónak.

Tudomásul vették, hogy a városi liszt-központ a legnagyobb rendben működik és hogy a városi háza a jövő hét szerdáján 50 darab báránnyt árverel el a város. Husvét előtti szombaton ismét árverés lesz.

A 8-ik hatósági élelmiszerüzletet egyelőre nem állítják fel újra.

Hollandia

veszélyeztetett gyarmatai.

(Japan hódítási vagy. — Anglia tervet.)

Berlin, április 7.

A Wessier Generalanzeigernek jelentik hollandi forrásból:

Németország nem csalódik, amidőn azt állítja, hogy Hollandia tegyverkezése Anglia ellen irányul, mert Hollandia attól fél, hogy háboru esetén elveszthetné a maláji sziget-csoportot, amelyre nem is annyira Anglia, mint Japán szeretné rátenni a kezét. Angliának ugyanis ezen a távoli vidéken nincsenek elegendő csapatai, sem hadihajói, hogy megszállhassa Jávát és Szumatrát. Ezzel szemben Japán elegendő erővel rendelkezik, hogyha nem is harc nélkül, de mégis birtokba kerítse ezt a két hatalmas holland gyarmatszigeteket. Ezzel a hódítással Japán megszerzné az Európába vivő utat, épen úgy, mint azokat, amelyek Brit-Indiába vezetnek.

Ezt a helyzetet illusztrálja egy minden valószínűség szerint költött, de mégis találó história, amelyet a múlt télen beszéltek el Hollandiában. Amikor Németalföld a Schelde folyót nem akarta megnyitni Anglia számára, hogy felmenthesse Antwerpent, a japán kormány állítólag jegyzéket intézett Hollandiához, melyben felszólította, hogy teljesítse az angol követelést, mert különben Japán, mint Anglia barátja és szövetségese kénytelen lenne megütni a németalföldi gyarmatokat. A hollandi kormány akkor rögtön értesítette erről az angol kormányt, amely annyira megijedt Japán hódító szándékától, hogy azonnal lemondott a Schelden való átvonulást célzó követeléséről.

Olyan hírek vannak Hollandiában, amely szerint Németalföld, ha esetleg háborúba keverednék Angliával, hogy elkerülje a Japánnal való összeütközést és hogy megmentse gyarmatainak nagy részét, átengedné önként Japán számára Észak-szumatrát, vagy Jávának egy részét, azzal a feltétellel, ha Japán biztosítaná Hollandiát többi keletindiai gyarmatának birtokában.

London. A Times diplomáciai forrásból a következő részleteket tudta meg arról, hogy mi okozta a holland kormány legutóbbi intézkedéseit és mi késztette a második kamarát titkos ülésének összehívására. Hollandiának és az Egyesült-Államoknak berlini megbízottai egyetértést tettek a német kormánynál a tengeralföldi háborúra vonatkozólag és azonos tartalmú közlésekben ismét álláspontjukat fejezték ki a német kormánnyal szemben. Amerika e lépését előzetesen tudatta Angliával is, mely előzetesen utasította hágai követét, hogy március 31-én közölje a holland királyi kormánnyal, hogy április 15-től kezdve a szigorított blokádot életbelépteti és a holland partokat és kikötőket zár alá veszi. Anglia a párisi konferencián asszál fogadta el határozatát, hogy a blokádra vonatkozó nemzetközi egyezmények már nem tarthatók fenn, mert bizonyítékaik vannak arra nézve, hogyan használták fel a központi hatalmak, elsősorban Németország a Hollandián át kapott tekintélyes árukat. Hollandia tudatára ébredve, hogy mily következményei lehetnek az entente ezen elhatározásának, hozzátűtött, hogy magát biztosítsa úgy a jegtelen támadások, mint az ellen is, hogy idegen részről a holland hajózás megóvása érdekében Hollandia védekmére beavatkozza-

nak. Hollandia e magatartása azt is jelenti, hogy védekezik az ellen, hogy más megvédehesse az ő kikötőit, hajóit és partjait. Hollandia a védelem igénybevételének elutasításával akarja kikerülni a háborús veszedelemet és ugy látszik, ez igyekezetét siker koronázza.

HIREK.

— Vilmos császár Hindenburghoz. Berlinből jelentik: Vilmos császár Hindenburgnak ötven éves jubileuma alkalmából megleghangos levélben gratulált. Hála köszönetéről és elismeréséről biztosítva, olajfestésű arcképét adományozta a tábornoknak.

— A katonai parancsnokság és térparancsnokság a várban. Varjassy Lajos polgármester közölte, hogy a katonai állomásparancsnokság és térparancsnokság ismét április 4-től a várba helyeztetnek.

— A legifjabb Tisza grófok sor alatt. Nagyváradról jelentik: A Tisza-család legfiatalabb sarjai, két 16 éves és 17 éves gimnázista áll sor alá a legközelebbi napokban Nagyszalonta katonai szemle-bizottsága előtt. A nagyszalontai főszolgabírói hivatalban ma megjelent két hetedik osztálybeli gimnázista. Nagy respektussal fogadták őket. Tisza Kálmán grófnak, Nagyszalonta képviselőjének fiai voltak: Tisza György és Tisza Imre grófok. Bejelentették, hogy 16 és 17 éves koruk dacára önként akarnak bevonulni katonának. Előmutatták a szülői beleegyezést is. A két gróf tin jelentkezését beiktatták, a közöttük velük, hogy a 18 évesek sorozásán állítják őket szemlére. Mind a ketten testi kifejelettségük miatt a koruktól eltekintve, valószínűleg beválnak katonának.

— Katonai kitüntetés — lovaknak. A Petit Parisien írja: Nem lehetne vajon a háborúból hazatérő lovakat is katonai emlékéremmel kitüntetni? Ne nevéssen ezen a gondolaton és ne gondolja rossz tréfának! Egyáltalában nem olyan képtelen ez az eszme. Elmondhatok egy történetet, amelyet egy párisi párisi asszonykától hallottam. Havas ső esett és ilyenkor nem kellemes gyalogszerrel járni. A fiatal hölgyet azonban utközben érte az eső és csak hosszabb gyaloglás után talált egy szemközti baktató berkocsit. Bánatosan baktató lo huzta a jellegzetes párisi közlekedési eszközt. Alig szállt be a fiatal asszony a kocsiba, a kocsis irgalmatlanul osztorozni kezdte lovát. „Ne üsse a szegény állatot — kiáltott a párisi asszony. — Nem sietsz az utam.” „Műszáj madame — válaszolt a kocsis. — Én nélkül sose jutunk haza. Nem lusta az én lovam, csak fáradt: a háborúból jött haza. Még golyót is hozott a bőre alatt.” A fiatal asszony azonban hallani se akart a „hős” lo osztorozásáról és a berkocsi lassan, cammogón baktató végig a bulvárokon. — Az ilyen háborút megjárta állatok, akik most újra kocsi elé kerülnek, bizony megérdemelnének valami hadjókitüntetést — sőt hajta betegezésül a francia nyelv.

— Resch altábornagy megbízása. Temesvárról jelentik: A hadügyminisztérium a temesvári katonai parancsnokság területén a gyalogsági csapatok és menelformációk kiképzésének ellenőrzésével és felügyeletével Resch altábornagyot és Verklján vezérőrnagyot bízta meg.

— A szerb vámterület. Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma közli az osztrák-magyar katonai kormányzóság alatti szerb területen április tizediken életbe lépő vám-szabályzatot.

— Lefoglalt titkos élelmiszer-készletek. Az aradi rendőrségen néhány nappal ezelőtt feljelentést tettek egy külvárosi szatócs ellen, akit a feljelentés, azzal vádolt meg, hogy maximális áron felül árusítja portékáit. A rendőri nyomozás során a szatócs ellen egyéb gyanu is merült fel, nevezetesen az, hogy titkos élelmiszer raktára van, amelyben be nem jelentett cikkeket halmozott fel. A rendőrség emberei kimentek a szatócs üzletébe és megállapították, hogy raktaraban csakugyan vannak eltitkolt készletek. Tíz métermázsa lisztet és búzát, két métermázsa babot találtak, amelyeket a bejelentési határidő alatt nem jelentett be a kereskedő. A rendőrség a be nem jelentett készleteket lefoglalta és zár alá helyezte. A kihágási eljárás a legszigorúbban megindult.

— Hiányzó csizmák. Az Andrássy-tér kettős harsásora alá napok óta éktelen sátrakat vernek ponyvából, léből, gyaluitlan deszkából; szekerek állapodnak meg, amelyekből egyszerre „üzlet” tárl ki: egyezőval vásár készül. Ma reggel már be is népesedett hangos vásári árusokkal, nyüzsgő, türelmetlen, kíváncsi néppel, beáradt talusiakkal. Valami régi, jóka-regények ötven év előtti visszanező leírásaiból ismert hangulat a vásár a huszadik század költő közepén. A vásár, ahol „minden sokkal olcsóbb” (így hiszi a naiv közönség); a vásár, ahol „minden borsit el lehet adni” (így tudják a beavatottak); a vásár, ahonnan vásárlhat vár ma is a gyerek; a vásár, ahová a halmági járás eldugott zugából is tekerkedik szekérrel, lóval a földműves és jön beszerezni ekét, patkósőget, pántlikát, mézeskalacsot. Természetesen hadivásár az idei tavaszi vásár is. Hiányzanak a tértiak, most már azok az öregek is, akik tavaly ősszel még beszekerestek faluról. Most talán épen a Csála alatt, vagy a kissezentmiklósi határban abroncholtak őket... Ha jól körülnézünk, még más is hiányzik a vásárról. Igen, persze, sok minden: jókedv, néhas jószág (lovat, szarvasmarnát teleannyit sem hajtottak fel, mint más évben, a legapróbb malac is aranyat érő kincsként kelendő.) Az Andrássytéren a vásáros sátrak folytonos sorában két helyen is lateng uresség: sátrak helye, sátraké, amelyek máskor itt vannak, amelyekre most is számítottak, amelyek azonban elmaradtak. Más őszi-tavaszi vásárokon hosszú rudakra lúzva fényes fekete csizmasorok díszlenek ezeken a helyeken, este jókedvű, szurkos csizmadia-inasok nancuroznak a sátrak alatt. Erre a vásárra azonban már nem jöttek el a csizmák. Nem jöttek, mert nincsenek. Vevőjük se nagyon lenne, a csizma-vásárlók most bakkancsot nordanak és csukaszürke kosztümöt, de megfogytakozott a csizma-hadsereg is. Drága holmi ma ez a magyar lábraváló, ára olyan, hogy valaha egész borjút vehettek érte, a drágából is keves van, a csizmadia is elmentek a hadseregnek bakkancsot gyártani és a csizmaarmadianak csak hűlt helye van a vásáron.

— Adományok. Postaútalványon a következő kültemények érkeztek az Aradi Közöny-hoz: Dufiek Karoly (Borosjenő) 10 kor. a rok-kantaknak. Vértés Ignác (Borosjenő) 5 korona az árvák és özvegyek részére. Weisz Márkusné (Arad) 5 kor. a vak katonáknak. Az adományokat rendeltetésük helyére küldjük.

— A pesti tolvajok miatt nem lesznek telefon automata. Budapestről jelentik: Az egy órai záróra életbe léptetésének kezdetén az volt arról, hogy közbiztonsági szempontból a főváros különböző helyein telefon-automatákat állítanak fel, hogy éjjeli tűz vagy más vésselem esetén ezeket a rendőrök vagy a közbiztonság igénybe vehesse. Tájékoztatók folytak az ügyben a posta- és távírda igazgatósággal, mely kijelentette, hogy csak az esetben hajlandó ezen tervezett telefon-automatákat felállítani, ha a budapesti közbiztonság ismert vándorhalmazával szemben a főváros vagy a rendőrség teljes anyagi garanciát vállal az automatak épségének erejéig, mert előrelátható, hogy a fővárosi fegyelmeseiben publikum a telefon-automaták felszerelését sem kímélné, mint ahogy számtalan esetben előfordult, hogy egyes kávéházak tüzekben leégtek a telefon-kagylót, sőt már olyan eset is történt, hogy a telefonszekrényt, mindenestül együtt elemezték. Ilyen körülmények között sem a főváros, sem a rendőrség nem merik anyagi garanciát vállalni a tervezett telefon-automatákért és ennek következtében a postaigazgatóság az automata felállításának tervét teljesen elvetette.

— Lisztkereskedők szükségletének összeírása. Green Nándor főkapitány a városi tanács határozata folytán felhívja mindazokat, akik lisztkereskedéssel foglalkoznak, hogy április 10-étől 12-ig bezárólag heti szükségletüket az iparügyi osztálynál jelentse be, mert ha ezen záros határidőig szükségletüket be nem jelentik, azonnal a lisztkiosztás szempontjából figyelembe nem vehetők.

— Tízennyolc évesek szemléje Aradon. A polgármester közölte, hogy az aradi honvédelmi bizottság-parancsnokság szemlétervezete szerint Aradon tartózkodó 1898. és az eddigi szemlékről elmaradt 1897—1898. években született aradi és idegen illetőségű B) alosztályú népfelkelők bemutatása szemléjének megtartására 1916. évi április hó 29., május hó 1., 2. és 3. napjait tűzte ki. Azok, akik a szemlére való meghívást április hó 25-ig meg nem kapták volna, annak átvétele végett az aradvárosi katonai ügyi osztálynál tartoznak jelentkezni. A népfelkelési bemutatási szemlé a városnaka északi oldalán levő földszinti teremben fog megtartatni és mindenkor 7 és fél órakor reggel veszi kezdetét.

— Egy óra után tíz perc: száz korona pénzbüntetés. A múlt héten a záróra rendelet meg nem tartása miatt feljelentették a szabadságtéri Abbázia-kávéház üzletvezetőjét: Kohn Sándort. Gramsz László dr. rendőrbíró tegnap tárgyalta az ügyet és az üzletvezetőt, aki beismerte, hogy az utolsó vendég kiassal lassan készült fel és talán egy óra tíz perckor lépett ki a kávéházból, a záróra rendelet megszegése miatt száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az üzletvezető felebbezett.

— Mirkó herceg Bécsben. Bécsből jelentik: Mirkó montenegrói herceg, aki huzamosabb idő óta súlyos beteg, ma különvonaton ideérkezett. A herceget a Löw-színházban fogják kezelni.

— Az isztriai tartománygyűlést feloszlatták. Bécsből jelentik: A hivatalos Wiener Zeitung császári pátenst közöl Isztria örgrófság tartománygyűlésének feloszlításáról. A pátenst szövege a következő: Mi, I. Ferenc József, Isten kegyelméből Auszria császára, Csehország királya, Magyarország apostoli királya, tudat adjuk Isztria örgrófságunk tartománygyűlésének feloszlítását. Elrendeljük az új választásokat és megbizzuk kormányunkat, jelölje meg a megfelelő időpontot a választások keresztülvételére. Kelt birodalmi és székváros-

székben, 1916. április hó 8-án. A pátenst az uralkodó és az osztrák kormány összes tagjai írták alá.

— Belgrádban eltávolítják a cirilbetűs felirásokat. Belgrádból jelentik: A középületek és az utcák neveit feltüntető táblákat, melyek eddig ciril betűkkel voltak írva, pár nap óta mindenütt latin betűs táblákkal cserélik ki. Legközelebb már a villamos közúti kocsik jelzőtábláit is latinbetűs táblákkal cserélik ki.

— A fűrdővad meggyújtása Buziás-tárdón. Mint értesültünk, hazánk híres szivgyógyfürdjében a tárdók üzeme május 15-én újra meggyújtódik. A községnek a tárdó összes elismert gyógytényezői, a természetes szénasav, rádiumos fürdők, hidegvízgyógyintézet, Zander-intézet stb. rendelkezésre állnak. A tárdónál távol a harci zajtól való kedvező fekvése és kitűnő klimatikus viszonyai folytán kellemes és nyugodt üdülőhelyet nyújt. A háború fáradalmait és izgalmait — úgy látnak — igen gyakran okoztak szivgyógykezelést és egyéb szivbetegségeket és ennek tulajdonítható, hogy a hadsereg üdülés céljából szabadságait tagjai már most is szokatlan nagy számban keresik fel a tárdót. A tárdó nemcsak tulajdonosa, Muschong ur, a hadsereg tagjairól igen liberálisan gondoskodott. A kitűnő gyorsvonati összeköttetés Temesváron át lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a tárdó igen nagy látogatottságnak örvendjen.

— Egyéves önkéntesi előkészítő tanfolyam. Az 1898-ban született oly sorozatra kötelezték, kiknek 5 középiskolájuk van, vagy a folyó tanévben az 5-ik középiskolába beiratkoztak, a legújabb honvédelmi miniszeri rendelet szerint a teljes önkéntesi jogot elnyerhetik, ha a minden hónapban megtartandó egyéves önk. kiegészítő vizsgát leteszik. Ezen vizsgára folyó hó 20-án egy előkészítő tanfolyamot nyitunk, mely hat hétig tart és melyre jelentkezők folyó hó 9-től folyó hó 16-ig beiratkozhatnak. Engel keresk. szaktanfolyama (Lázár Vilmos-utca 2.) Telefon 1046. Oktatás vidékre is. 1869

— Underwood-gépiró és gyárirodák iskolája Zitter és Hollos cégnél, főpostáival szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legutányosabban vállaltatnak. 4697

— Kérelem. Kérjük a n. é. vásárló közönséget, hogy a nálunk szándékolt vásárlását — már a rendszer kiszolgálás miatt is — a delelőtti órákban eszközölje. Cipőfőzede, Andrássy-tér 22. Telefon 10—44. 1808

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyuszór kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cérna harisnyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkező a gyönyörű matrós sapkák és lányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem kényő 7 korona. Fischer Nagy Áruház. 271

— Üzleti könyvek, u. m. straszák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelenél. 247

— Gyermek-kocskák, gyermek-székek csak a Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Papírszalvéták olcsón Kerpelenél. 19

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katonának olvasnia.

Megbukott orosz hadügyminiszterek.

(Létszámolagos vizsgálat Suchomlinow ellen. — Elbukott veszteségeik.)

Arad, április 7.

Egy stockholmi újságíró, Behrmann Tivadar a Vossische Zeitung legutolsó számában igen érdekes kulisszatitkokat leplezett le Suchomlinow és Poliwanow orosz hadügyminiszterek bukása körül. A cikk így hangzik:

Suchomlinow volt orosz hadügyminiszter ügyéről és a nemrég megbukott Poliwanow hadügyminiszter távozásáról a következő hiteles részleteket sikerült megtudnom: Suchomlinow volt hadügyminiszter és Kusmin-Karawajew volt tüzérségi főfelügyelő ellen tényleg előzetes vizsgálatot indítottak, amelyet Kusmin szenátor vezet, azonban beavatott helyen jól tudják, hogy ez a tisztára formális lépés nem fog további bírósági, vagy éppen büntető intézkedéshez vezetni. Az előzetes vizsgálat csak a „hadsereg felszerelése és a tüzérségi anyaggal való ellátása körüli hanyagságra” vonatkozik és a történet megvesztegetésekkel nem törődik senki. Mintán Oroszország hivatalos és parlamenti köréi mintegy hallgatólag megállapodtak abban, hogy az orosz hadsereg eddigi kudarcait a municióhiánynak tulajdonítsák, természetesen, hogy a löszergyártás vezetőjének és közvetlen felelősének, a hadügyminiszternek bűnbakul kellett esniük és ezért mindkettő ellen hangosan kikürtölt „előzetes vizsgálatot” indítottak. Ha Oroszország legközelebb hatalmas katonai sikereket érne el, akkor a Kusmin tele vizsgálat eredménye az általános örömjongás közepette a cár által az örök feledésnek adatának áll. Ezt a jogát a cár az ügyre vonatkozó rendeletével kifejezetten tényleg tartotta magának. Ha azonban Oroszország egyáltalán nem érne el sikereket, akkor Kusmin szenátor vizsgálatát egyszerűen soha sem érne véget.

Ez a szokásos kivétel út a határon túl, ha az igazságnak ép feltétlenül eleget kell tenni. Emlékeztetünk még rá különben, hogy Suchomlinow ép „Oroszország alkotmányos tavasza” idején bukott meg, amikor a radikális Rjess hirtelen a németalföld hazafiasságot kizárólagosan kibérelte és a tehergő Mitjukow ismét miniszeri székéről ábrándozhatott. Goremykin akkoriban úgy igyekezett saját magán segíteni, hogy az egyik konzervatív minisztert a másik után dobta prédaként a forrongó parlamenti blokk elé. És Suchomlinow a Goremykin-kabinet legkonzervatívabb tagjai közé tartozott. Most Stürmer tartja a kezében Oroszország tévútra vetődött kocsiának gyeplőjét, az a Stürmer ur, akinek nagyapja még Déloroszország azon német gyarmatosai közé tartozott, akiket most Stürmer helytartói és kormányzói elűznek hazájukból, az a Stürmer ur, aki legutóbb orosz nevet kért könyörögve a cártól a sajtóküldijai útján azt a hírt terjeszti, hogy Kaszin Anna é-orosz szentől származik. És ha Stürmer szerdánként az Andronikow tele szalonba, ahol hadseregszállítások jönnek létre és miniszterek születnek, ellátogat, ott találkozik politikai elvtársával Suchomlinow-val — akivel különben sok évi személyes jóbarátság fűti össze — a vendégszolgálatával, a háború erősen terhelt, de rendkívül, sőt szokatlanul barátságos Andronikow herceggel. Stürmer már rég visszafogadta kegyeibe Suchomlinowot és felvette volna őt ismét a kabinetbe is, ha nem lenne szükséges a „gyászszert” meg bevárni.

Ezt bizonyítja különben Poliwanow lemondása is az, hogy utódja Suwajew. Poliwanow, akit már a vezérkari akadémián is „a gerinctelenség” neveztek, mint Suchomlinow embere a duma balpártjánál már rég megkedveltette magát, miután értett ehhez, hogy a szükséghez képest liberális köpennyel takarja magát a liberális vezetők előtt bóköljön. Más kvalitásáról aztán egész minisztertanács ideje alatt rengett tanúságot. Minisztertanácsának sorra Stürmer kinevezésével meg volt peccelve. Poliwanow, aki Suchomlinowot megbuktatta, el kellett hogy tűnjön a névtelenségben, miután a liberális blokk biamírozta magát a Milukow hazafias tevékenységével minden hitelét. Poliwanow bukása így némileg Suchomlinow diadala, de még nagyobb elégtétel számára Suwajewnek hadügyminiszterré történt kinevezése. Suwajew gyalogsági tábornok, az orosz hadsereg volt főintendánsa béke idején nem egyszer tisztelt meg intim dolgozószobájában lilalmas közlésekkel, körülvéve számtalan szentképpel és örökméccsel. A becsületos, vallásos apát markírozta állandóan a amikor gyakran együtt távoztunk, mindig jó tíz percet kellett várakoznom, míg ő excellenciája minden egyes szentkép előtt kellőleg meghajlotta magát a legendásasámu keresztet vetett. És ami a legpikánsabb: Suwajew nem egyszer mondotta előttem szinte könyves szemekkel Suchomlinowot jötevdőjének, mert az ő egyenes kívánságára nevezték ki a messze

Kaukázusban parancsnokló tábornokot főintendánsá. Rekapituláljuk: Suchomlinow ellen ugyan formálisan előzetes vizsgálat folyik, de a már fenttartotta magának mindenkori a jogot, hogy az előzetes vizsgálat befejezése után a további lépésről döntsön. Poliwanow, aki annak idején megbuktatta Suchomlinowot, hirtelen, ok nélkül, vezése nélkül hangtalanul távozik a Suchomlinow protezséje, Suwajew lesz a hadügyminiszter. Amint tehát látható, azok a históriák, amelyeket Suwajew szerencséséről, vagy Poliwanow és Suchomlinow végéről beszélnek, az Oroszországban szokásos bepolitikai kúriák-mögötti játékká szigorodnak össze.

Kalodent
Fog-Krém 90 Filler

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1916. évi április 8-án:

C) Bérlet.

Fehér felhő.

Mirákulum 1 felvonásban.

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

**A
nagy eset.**

Mindentéle

nyomtatványok

izléses, eszes kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer. Finom fűszeres ízű, zsonzitó, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1846

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg

desinficiálásánál, valamint a

torokbetegséget

előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tabletta.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szemlencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű **„Krovil”** korpa-

kenőcs. Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

SIROLIN "Roche"

szellőbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenkinek, aki huzamosabb ideje szenved légúti betegségekben.
2. Azok, akik huzamosabb ideje szenvednek légúti betegségekben, sirolint használhatnak.
3. Azok, akik szenvednek légúti betegségekben, sirolint használhatják.
4. Azok, akik szenvednek légúti betegségekben, sirolint használhatják.

Kapható minden gyógyszer-
szertárban, ára 4 korona.

Arverési hirdetés.

Alulírott borosjenői kir. közjegyző, Bernstein Manó borossebesi kereskedő kérelmére, ezennel közhírré teszi, hogy Bernstein Manó által eladott és vevő által át nem vett 40 mm. szövegű negyven métermázsza

diót

1. évi április hó 10. napján délelőtt 11 órakor Borossebes községében az alulírott kir. közjegyző közbenjöttével árverésen el fog adatni.

Arverési feltételek ugyanott és ugyanakkor megtekinthetők.

Borosjenő, 1916. április 7.

Dr. Ikrich Arnold,

1860

h. kir. közjegyző.

Tüzifa

waggononkint

1854

eladó.

A. FAUER, Csiky Gergely-u'ca 7.

A főter. legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Mielőbbi kelézésre kerestetik

egy. a gyümölcsenyésztésben teljesen járatos

egyén,

ki uradalmi irtóki teendőkkel is megbízatik.

Megkeresések a honctói főhercegi uradalom címére Honctőre (Aradm.) intézendők. 1855

Elveszett

Kürtösön e hó 4-én egy 2 éves kane és egy 2 éves paripa, hátulsó lábuk, homlokuk kesely. — Megtaláló kéri Kürtös község-házára elvinni. 1868

Valódi rózsa-**burgonya**

étkezésre és vetési célokra kapható

641

Kalmár Endrénél

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Tengeri csutkát

minden mennyiségben waggonként vesz és ajánlatokat kér

Goldmann Adolf,

Temesvár Józsefváros, Bonnaz-utca 14. szám. 1862

3875—916.

Hirdetés.

A gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár járulékaival szerkesztett 1916. évi kivétési lajstrom azzal tétetik folyó évi április hó 4-től kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azt az érdekelt munkaadók megtekinthetik és a sérelmes kivétel ellen írásbeli kifogásukat a közszemlére tétel leteltétől 15 nap alatt a városi adóhivatalnál beadhatják.

Felhívjuk az illetőket, hogy az összeírás befejezte után szolgálatba fogadott új cselédeket a szolgálatba lépés napjától 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett a városi adóhivatalnál annál inkább bejelentés, mert baleset esetén csak oly cseléd után tarthat igényt a munkaadó a 8. §-ban biztosított segélyre, akiket szabályszerűen bejelentvén, a vonatkozó lajstromban előfordulnak.

Miről az érdekelt munkaadókat azzal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díjat a városi pénzárnál haladéktalanul befizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak e címen felszámítható költségeket megtéríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért, az összeírás lajstromban felvételre és utána a díj esedékességekor vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg befizetve lett.

Arad, 1916. április 4.

A városi adóhivatal.

Valódi brünni szövetek

Tavaszi- és nyáriszezon 1916.

A meddig a készlet tart! I vég 3-10 m hosszú úri ruhára (kabát, nadrág, mellény), szalagruhaszöveteket, jelöltöszöveteket, sportruhaszöveteket, selyem-kamarszöveteket, ugymind női kosztümszöveteket küld öltöz gyárakért a hiteles és szolid jölmest posztógyártelep

Siegel-Imhof, Brünnben

Minták ingyen és bérmentve.

A magányvő előnye a szöveteket egyenest a gyárhelyről Siegel-Imhof cégtől rendelni jelenleg jelentékenyebb mint mindenkor. A közl. anyag bevitelét következében ma is abban a helyzetben vagyunk, hogy vevőinknek az olcsó és az értékes szövetekből dús kiválasztást nyújtunk. Minden rendelésnek mintát és gondos kivitelezést szavatolunk.

7031

Életbiztosító társaság

Arad és vidéke részére

produktioképes képviselőt keres

Minden biztosítási módozatot kultivál, hadbiztosításai révén nagy produktio érhető el. —

Teljesen felszerelt ajánlatot két-tős borítékban (belső borítékban „Biztosítás” jelzéssel) a kiadóhivatal továbbít. 1777

Hizlalt disznó

9 darab

eladó.

Kitűnő ízű, tisztán kezelt

tökmagolaj

100—120 literig kapható, literenként 5 korona 60 fillér. Személyes megjelenés és edény szükséges.

Richter József

Dézna (Aradm.) 1820

Vas- és rézbutorgyár Aradon.**Alapított 1893-ik évben.**

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-terendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fagerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség és raktár Aulich L.-utca 14.

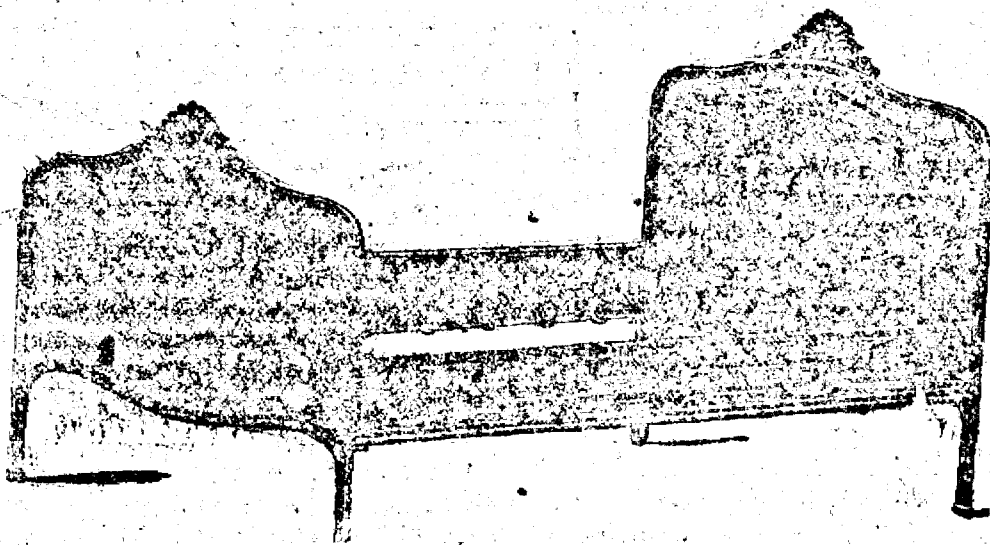
Gyári telefon 423.

Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel: 1867

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Lakatos és fényező tanoncok felvételnek.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.
Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.
Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.
A legkisebb hirdetés 80 fillér.
Az apróhirdetések előre fizetendők.
A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

"Csere"
Jeligére levél van a kiadóhivatalban. 1866

Intelligens uriaszony
megismerkedne, tisztességes számdékből, feltétlen gavalér uriemberrel. Leveleket "Nem bánja meg 21." jelígre a kiadóhivatalba kér. Csak teljes című levelekre válaszol. 1866

Kérem azt
a nőt, ki e hó 1. és 8-án Áulich Lajos-utcai lakásomban keresett, közölje velem pontos címét Baross kávéházba. 1846

OKTATÁS.

Franciánul
perfekt beszélő hölgy órákat adna. Cím a kiadóban. 1824

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszer- és rövidárú
üzletomban egy segéd alkalmazást nyerhet. Beamt. Odón, Pankota. 1858

Házmester,
ki vízvezetékhez, kőművesmunkához és központi fűtéshez ért, április 15-re felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1864

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdasszonynak
ajánlkozik középkorú magános nő, helyben vagy vidékre. Címeket a kiadóhivatalba kér. 1868

Perceot gyorsíró
magyar és német gyorsírást tanít. Szíves megkereséseket "Gabelsberg" jelígre a kiadóhivatalba kér. 191

Fiatallány
gazdasszonynak ajánlkozik magános urnhoz. Kis János, Óvár-utca 2. sz. 1867

Fogorvosnál

technikára két ur leány állást keres. Egyik mint kezdő, a másik 15 hónapi praxissal rendelkező. Szíves megkereséseket fizetés megjelölésével a lap kiadóhivatalába "18. szám" alatt kérnek. 1804

Eőnyvelőnő

magyar levelezéssel és gépirással, tiszt, termény-, gabonaszakkmból, szonnalra állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1814

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

háaspárnak vagy idősebb urnak két elegánsan bútorozott szoba, fürdőszoba használattal Kdeispacher-utca 8. 1861

Kényelmes,

tiszta bútorozott szoba, mely két személynek is alkalmas, esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Br-szébet királyné-körút 10. földszint. 1825

Báró Bohus-palotában

egy modern 4 szobás lakás a III. emeleten 1. á. május 1-től bérbe adatik. Központi fűtés, lift, hásgondnokság. 1826

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

vegyeskereskedés, nő is vezetheti, betegség miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban. 1816

INGATLAN.

Eladó

Kovácsin egy 5 holdas szőlő, gyönyörű kilátással, kut kitűnő ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a pormentes levegőért betegeknek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-u. 25., óv. Voigt Hermanné. 1860

Szabadság-tér

közelében kisebb bérház eladó. Bővebbet Pap Józsefnél, Hunyadi-utca 2. 1828

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hechsherrel

ellátott szilvrium fehér és vörös bor, kockacukor, assalt-szilva, borecet és mindennemű fűszerárú legjobb minőségben kaphatók Rothstein Mór fűszer és osemegakereskedésében Arad, Szabadság-tér 8. szám. 1786

Tartály 1/2 fából,

cinésett pléssel bélelve, 2 holdender kifogóval, alig használt és 1/2 1/2 vascsővek eladók Bóza Elemernél, Simánd. 1869

Heringet

ajánl: Färber Lajos Arad. 1721

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Ötök seprő

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében 18 9

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Plohlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

KÖLÖNFÉLE

Boksa Péter

kőműves elvállal javítást, meszelést, nedves falak rendbe hozását. Sparhelet kenyérsütéshez igazít. Mihály-utca 64. 1808

Pompás samatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessencióból 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciót, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb samatu rum. — Földes gyógyszerár. Hehs gyógyszerár, Bathány-utca. 12

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lán, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2-40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Pk. 2612—1915/5. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lippai kir. járásbírósnak Pk. 2612—1915/5. számú végzése következtében dr. Kertész Miksa aradi ügyvéd által képviselt Preuss Mór és fia aradi cég javára 194 korona s jár. erejéig 1914. november 16-án foganatott ki-élegítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 koronára becsült G. F. jelzésű kis autó nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a lippai kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 2612. számú végzése folytán 194 korona tökéletesítés, ennek 1914. december 1-től járó 6% kamattal és eddig bíróság már megállapított költség erejéig Lippán, alperesnek lakásán 1916. évi április hó 12. (tizenkettedik) napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ehhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, sőt kétség esetén becsáron aul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő

ingóságot mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Lippa, 1916. március 31.

Gavrilovits Szilárd,
1865 kir. bír. kiküldött.

Gőzkazán tulajdonosok

figyelmét felhívjuk, kiknek kazánján repedés vagy horpadás van, felelősség mellett javítunk. Repedéseket folt és autogén nélkül, gőzkazánokat nyomtatásra felelősség mellett előkészítünk.

Szíves pártfogást kér 1728

Katkó István és Társa

lakatos és villanyszerelő
Arad, József főherceg-ut 17.

Király-Mozgó

Ujmikolokán. 1829

1916. április hó 9-én, vasárnap elsőrendű műsor: Legújabb Háborus Hírado.

A mezők virága

négyszer felvonásos színes dráma. A legkiválóbb mozifilm, 1860 méter hosszú. Füstbe ment terv, komikus és a fényes kísérő műsor. Hely-árak: 1-ső hely 20 fillér, sztrázék 40 fillér, szénye 30 fillér, páholy 70 fillér. Bérletjegy, páholyülés 10 előadásra 5 korona. Bérletjegy váltható Fallér Gyula vendéglősnél és a pénztárnál. Az előadások d. u. 8, 5 és 7 órakor kezdődnek. Vasárnap utolsó előadás az aradi műkedvelő-kabaréval lesz egybekötve. Az előadást elsőrendű zongora kíséri. Számos látogatást kér tisztelettel Mándi Ede.

200—1916. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vesztőhelyen termelt 1916. évi fűtermésnek értékesítése iránt folyó évi április hó 10-én d. a. 10 órakor árlejtést tart.

Feltétlenül kötik ki, hogy vállalkozó a fűvet kaszálni és a lekasálás után azonnal elszállítani tartozik.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénzben.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1916. évi március hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.